

Imrich MICHNOVIČ

**VRANOV NAD TOPLŤOU
V 20. STOROČÍ**

(ČASŤ DRUHÁ: 1948 - 2000)

Vydalo Mesto Vranov nad Topľou

Rok 2005

A. Hajduk, DrSc. Jeho blízky priateľ a dôverný znalec životopisu MVDr. P. Bindasa ho vranovskej verejnosti priblížil nielen ako popredného slovenského vedca, autora „*vyše 150-tich pôvodných prác z oblasti jemu tak drahej astronómie*“, ale aj ako predsedu Slovenskej astronomickej spoločnosti pri SAV (1973 – 1980), člena Medzinárodnej astronomickej únie (viac ako tri desaťročia), ako prvého rektora obnovenej Trnavskej univerzity (1992 – 1996), predsedu Ústredia slovenskej kresťanskej inteligencie (od roku 1999) a v súvislosti s jeho kresťanskými zásadami aj ako autora náboženskej literatúry (*Turínske plátno*, 1991 a *Božie kráľovstvo*, 1997).¹³

Zásluhou P. Bindasa boli Vranovčania informovaní aj o ďalšej významnej osobnosti narodenej v Čemernom, a to o kanadskom Slovákov Š. Hrehovi (1918), z iniciatívy ktorého bol roku 1942 založený „*jediný slovenský týždenník na americkom kontinente*“ Kanadský Slováčok. Autorsky sa zviditeľnil nielen ako organizátor a „*nekompromisný bojovník za práva slovenského národa a jeho štátnu suverénitu*“, nielen ako novinár - publicista, dramatik a básnik, ale aj ako obetavý pracovník v Štúrovom literárnom krúžku, Slovenskej národnej jednote, Kanadskej slovenskej lige, Svetovom kongrese Slovákov a v ďalších krajských spolkoch a organizáciách.¹⁴

V dávnej minulosti by sa o Ing. Štefanovi Holakovskom, Vranovčanovi zo starobylej časti Hrunok, určite písalo ako o „*renesančnej*“ osobnosti. Tento prívlastok by mu patril predovšetkým pre šírku jeho tvorivých záujmov. Zo štruktúrovaného životopisu v encyklopédii WHO IS WHO sa dozvedáme, že v 70. rokoch 20. storočia začínal ako vývojový pracovník a konštruktér. V 80. rokoch pokračoval ako vedúci výskumného tímu autoelektroniky a oddelenia patentovej ochrany a v prvej polovici 90. rokov bol výskumným pracovníkom – špecialistom v Kabinete výskumu tvorivosti SAV. Od roku 1995 bol už patentovým a známkovým (ochranné známky) zástupcom SR a EU, autorom a zostavovateľom prvého multimediálneho CD-romu „*GENIUM*“ (o tvorivosti a ochrane produktov tvorivého myslenia) a vlastníkom viac ako 30 vynálezov. Úctyhodný bol aj rozsah jeho publikačnej činnosti, keďže napísal viac ako 900 štúdií a článkov, a to nielen o tvorivosti a ochrane produktov tvorivého myslenia (vo vedeckých publikáciách, zborníkoch a časopisoch), ale písal aj poviedky, fejtóny a iné krátke literárne

Univerzitný profesor Anton Hajduk, rodák z Čemerného, prvý rektor obnovenej Trnavskej univerzity

Ing. Štefanovi Holakovskému, autorovi prvého multimediálneho CD-romu GENIUM, blahoželali aj speváčka Adriana Bartošová a herec Milan Lasica

¹³ Podrobne o tomto významnom rodákovi z Čemerného písal B i n d a s , P.: „*Hĺba, a predsa zná, jak žiť ...*“. In: VrNOV, 5. 5. 2003. O dva roky neskôr napísal aj nekrológ pod názvom: *Opustil nás*. In: VrNOV, 25. 4. 2005.

¹⁴ B i n d a s , P.: *Sníval a nepodľahol sneniu*. In: VrNOV, 24. 3. 2003.

práce pre časopisy, noviny, rozhlas a televíziu. Patril k zakladajúcim členom redakčnej rady časopisu Duševné vlastníctvo, ktorý vydáva Úrad priemyselného vlastníctva SR. Za takúto tvorivú činnosť sa mu dostalo mnohých vysokých ocenení a vyznamenaní od domácich a zahraničných vedeckých orgánov, úradov a rôznych útvarov.

Blízkou spolupracovníčkou Š. Holakovského v oblasti vynálezov a objavov bola zhodou okolností tiež rodáčka z Vranova Ing. D. Kylianová, rodená Raslavská. V poslednom desaťročí minulého storočia zastávala náročné posty ešte na federálnom Úrade priemyselného vlastníctva, ďalej ako predsedníčka Komory patentových zástupcov SR, zástupkyňa SR v Správnej rade Európskeho patentového úradu v Mníchove a ako predsedníčka Úradu priemyselného vlastníctva SR.

Mgr. Tatjana Koščová,
riaditeľka vranovskej
HZK

Nezastupiteľnú funkciu vo vzťahu k prezentácii knižnej tvorby aj týchto a ďalších autorov mala a s úspechom plnila Hornozemplínska knižnica vo Vranove. V 90. rokoch sa stabilizovala na jednu z popredných verejno-regionálnych knižníc v rámci kraja.¹⁵ Do roku 1993 riaditeľkou knižnice bola Mgr. M. Foberová, v rokoch 1993 – 1999 Mgr. T. Koščová a v predposlednom roku 20. storočia do tejto funkcie nastúpila Mgr. E. Antolíková.

Politicko-spoločenské zmeny v jeseni 1989 priniesli enormné pracovné zaťaženie pre pracovníkov Štátneho okresného archívu vo Vranove. V relatívne krátkom čase bolo potrebné zachrániť veľké množstvo spisového materiálu po zanikajúcich podnikoch, inštitúciách a organizáciách. Tento materiál bolo potrebné v prvej etape uskladniť a v ďalšom období vykonať skartáciu, inventarizáciu, katalogizáciu až po jeho sprístupnenie početným bádateľom a návštevníkom okresného archívu. Odborní pracovníci archívu aj v týchto rokoch úzko spolupracovali s pracovníkmi múzeí, vysokých škôl, študentmi stredných a vysokých škôl v októbri 1997. Nové dôstojné priestory s depozitmi, administratívnou časťou, priestormi pre odbornú činnosť a pre styk s verejnosťou a bádateľmi boli odovzdané v októbri 1997.¹⁶ K personálnym zmenám došlo v roku 1990 aj v Štátnom okresnom archíve vo Vranove.

¹⁵ Okrem celého radu aktivít o činnosti knižnice svedectvo podáva aj tento (neúplný) sumár článkov: Antolíková, E.: *Slovo na úvod (Týždeň slovenských knižníc)*. In: VrNOV, 26. 3. 2001; Foberová, M.: *Čo vieme o knižniciach*. In: VrN, 12. 5. 1992; Radová, J.: *Upísala sa knihám (Naši ľudia našej doby - Mgr. T. Koščová)*. In: RE, 1. 8. 1995; Kubá, J.: *Založili klub básnikov*. In: VrN, 13. 2. 1996; Kottulová, E.: *Našli si cestu do knižnice*. In: VrN, 31. 3. 1998; Gallová, A.: *V Zemplínskom nebi je dobre*. In: NOVINKY, 16. 3. 1998; Kottulová, E.: *V knižnici veselý týždeň*. In: VrNOV, 10. 4. 2000; Benčová, A.: *Prečo obecné knižnice stagnujú*. In: VrN, 26. 4. 2000; Antolíková, E.: *Slovo na úvod (Týždeň slovenských knižníc)*. In: VrNOV, 26. 3. 2001. Aj nasledujúce príspevky, analyzujúce prácu jednotlivých oddelení knižnice, boli publikované pri príležitosti Týždňa slovenských knižníc: Ocilková, B.: *História tlačeného slova*; Baková, Z.: *Detské oddelenie*; Kottulová, E.: *Pre dospelých*; Šmígová, M.: *Hudobné oddelenie*; Ulmanová, A.: *Program BIBLIS*. In: VrNOV, 26. 3. 2001; Kačeriaková, R.: *Aktualizácia knižničných fondov*. In: VrNOV, 9. 4. 2001; Michalek, M.: *Čo je systém BIBLIS v našej knižnici?* In: VrNOV, 2. 7. 2001

¹⁶ Gallová, A.: *V prítomnosti spracúvať minulosť pre dni budúce (Naši ľudia našej doby - Mgr. D. Jackaničová)*. In: RE, 4. 12. 1995; *Archív konečne pod jednou strechou (V prítomnosti sa prelína minulosť s budúcnosťou)*. In: NOVINKY, 24. 10. 1997; Gallová, A.: *„A“ ako archív*. In: NOVINKY, 27. 10. 1997; *ŠOKA v dôstojných priestoroch*. In: VrN, 28. 10. 1997.